

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tisztelettel kérjük a Szabadság előfizetői közül azokat, akiknek előfizetésük október elsején lejárt, vagy akik még hátralékban vannak, hogy az előfizetési díjat mielőbb beküldeni sziveskedjenek; mert különben a lap szétküldésében fennakadás áll be.

A kiadóhivatal.

A bécsi ujságírók.

— okt. 4.

Vakmerő támadást intéznek a bécsi ujságírók Magyarország ellen. Egyesületük gyűlést tartott és ezt a határozatot bocsátotta világgá:

Rövid időn belül Magyarországon a bíróságok három hírlapírót ítéltek el súlyos szabadságvesztésre: Cramer Albertet, Korn Arturt és Krisch Lajost, sőt a két előbbi ki is utasították működésük helyéről. A magyar bíróságok a teljesen jelentéktelen cikke miatt, melyek ismeretesek a cikkek tartalmával arányban nem álló súlyos büntetéseket szabtak ki, mintegy haragot mutatva a magyarországi német

sajtóval szemben. Ez ítélet nemcsak igazságtalan, de brutális és ázsiai cselekedet, a mely az összes német körök ellenszenvét és fölháborodását fogja méltán előidézni. A klub reméli, hogy az egész osztrák sajtó a magyar brutálításokkal szemben erősen állást fog foglalni.

Ime így merészkedik az osztrák hírlapírók egyesülete Magyarországról nyilatkozni!

Már magában az a páratlan tolakodás, hogy ezek az urak ázsiai cselekedetnek nevezik a nemzet jogos védekezését a magyar kenyéren élő gonoszok bujtogatása ellen, felforralja a higgadt természetű ember véréét is.

De mit mondjunk arról a még nagyobb tolakodásról, melylyel a bécsi ujságíró testület hivatlanul, illetéktelenül beleavatkozik Magyarország belügyébe s mintegy bíró akar ítéletet hozni a magyar brutálítások ellen.

Valóban nagyfoku önteltség kell ahhoz, hogy a világ színe előtt mindenkor alkotmányosnak ismert, szabadságszerető, nagylelkű s az önfeláldozásig engedékeny magyar nem-

zet fölé éppen az osztrák ujságírók hada emeli sujtó pallosát.

A bécsi sajtóról az egész világ tudja, hogy annak sem erkölcsi alapja, sem nemzeti karaktere egyáltalán nincsen. A bécsi sajtóviszonyok hü tükrei annak a siralmas állapotnak, melyben az Ausztria gyűjténév alá összegyömöszölt tartományok immár évek óta tehetetlenül vergődnek. A bécsi sajtó nem egyéb, mint a botrányokban hirhedt kisebb-nagyobb érdekcsoportok szolgálója. Vallási, nemzetiségi villongások tüzcsóva-dobálója a legtöbb osztrák ujság valamennyi csak abban egyezik, hogy jó pénzért ma sárral dobálja ugyanazt, akinek homlokára tegnap babéért font.

Es ez a sajtó ma odatolakszik egy nemzet oltára elé s ráföcskendezi rut gyűlölete mérgét.

Régóta tudjuk, hogy a bécsi sajtó az elvakultságig ellenséges indulattal néz mindent, ami magyar — kivéve a magyar pénzt!

De ez nem elég ok arra, hogy mi magyarok eltűrjük az osztrák hírlapírók pökhendiségét, mely nem

Ki hitte volna?

A Szabadság számára írta: Glück Sarolta.

No lám, lám, ki hitte volna, hogy a Fekete Jani, meg a Peterdy Jolán még házastársak is lesznek valaha? Pedig úgy lett. Ki hitte volna?

Fekete Jani a legesinosabb jogászyerek volt az egész városban. Szorgalmasan járt föl az „örög” irodájába és pontosan végezte a dolgát.

Mikor 18 éves korában az érettségit letette, mindjárt fölesapott jogásznak. Amolyan igazi jogásznak, akiből ügyvéd lesz. (Mert van olyan, ugynevezett „örök jogász” is, aki egész életén át jelölve van az ügyvédségre, de ügyvéd azért soha sem lesz.) Tehát rendkívül szorgalmas volt s az édes mamájának bizony semmi panasza sem lehetett az ő kis fiacskájára. El is diésekedett vele sokszor.

— Olyan gyerek, mint az én Jancsim, nincs több. Bezzeg nem szaladgál az a lányok után, mint a Beke Pista! (Mert a Beke Pista már 35 éves s örök jogász.)

Hát az már igaz, hogy ő nem szaladt a lányok után, a lányok meg nem szaladhattak ő után. S mégis, milyen esodálatos, hogy ő, meg a Peterdy Jolán, az a csinos, magas, szőke leány, — minthogy egy udvarban laktak — addig igyekeztek egymást minél jobban kikerülni, míg csak egymást teljesen be nem kerítették.

A Jani ugyan kezdetben még gondolkozni is akart, hogy így, meg úgy, micsoda dolog ez, a te 20 esztendőddel, mikor az a lány már is meghaladta a huszonkettőt. Hiszen csak nem veheted te azt feleségül, hisz az már ma-holnap férjhez megy. S ezzel elhatározta, hogy ezután inkább nagyobb kerülést tesz, de a jobb-oldali lépesőn fog feljárni. Eddig ugyan a baloldali szokott, mert az volt

a lakáshoz közelebb, de hát Jolánnal akkor okvetlen találkoznia kellett, mert ő is arra járt.

Tehát ezután: jobbra át.

Jolán meg mostanában olyan furcsa szokást vett fel, hogy órákig képes elállni az ablaknál és úgy bámul az üres levegőbe, mintha ott valami panoráma volna. Egy párszor már meg is szólították érte, de hát megint elfeledkezik magáról, sőt mikor a napokban a lépesőn haladt volna lefelé, Isten tudja hányadszor újra találkoztak a Jani jogászszal, aztán úgy elpirult, mintha most járt volna a polgári iskolába. Ej, nem is akar többé azzal a . . . gyerekekkel találkozni; nem is jár ezen a lépesőn, inkább kerül egyet s átmegy a jobboldalra.

Tehát: jobbra át.

Igy aztán újra csak találkoztak. S akárhányszor változtatták is a haditervet, megint nem járt az semmi eredménnyel. (Vagy ki tudja? Lehet, hogy nagyon is sokkal.)

Új bormérés.

linka mérést nyitottam. Állandóan raktáron tartott, kitünő minőségű, tisztán kezelt boraim és minden más italok, továbbá előzékeny és pontos kiszolgálás által igyekszem a nagyérdemű közönség bizalmát és pártfogását kiérdemelni.

Becses pártfogásukat kérve maradtam kitünő tisztelettel **Nagy Lajos.**

Van szereném a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy **Péterfia 74.** szám alatti saját házában **„Szabadság”-hoz** ezimzett, jól felszerelt s a mai kor igényeinek megfelelő bor és pálinka

átall a magyar nemzet egyeteméresarat dobálni s közönséges osztrák szellemű hazugságokkal rágalmakat szórni a magyar állam szemébe.

A nemzet rég tisztában van ezzel a se hus se hal bécsi fajtával és megveti azokat, akik most is, mint mindig, oly igazságtalanul gyalázzák a magyar fajt.

De bizonyára talál módot az államhatalom is, hogy a bécsi sajtó jellemezhetetlen otrombaságát megtorolja. Elég sok példányban jár hazánkba az osztrák sajtó-termék; azt hisszük, a magyar királyi posta talán még sem arra való, hogy a magyar nemzet gyalázatos rágalmazóinak főrmédvényeit terjessze Magyarországon?

október 4.

A közigazgatás szervezése a megyékben és járásokban. Kicsiny, harminc oldalra terjedő, nagyon szerény külsejű füzetben rendkívül tetszetős tervet tesz közzé a közigazgatás reformja ügyében Hamvai Lajos doktor, huszti ügyvéd. A közigazgatás reformjának nagy irodalmában számottevő ez a kis füzet. A szerző szerint a közigazgatásnak az a legnagyobb baja, hogy tulságosan sok a hivatal, mely a közigazgatást ellátja. Hamvai azt ajánlja, hogy minden közigazgatási ágat egy, megyénként szervezendő középponti testületben egyesítsünk. Ez a testület hét főosztályra oszlanék a különféle közigazgatási ágak természete szerint; volna tehát: 1. általános közigazgatási osztály, 2. pénzügyi, 3. népoktatási, 4. műszaki, 5. jog- és árvaügyi, 6. közegészségügyi és 7. gazdasági főosztály. Ebben a rendszerben tömördek hivatal válnék fölöslegessé: a pénzügyi-

igazgatóságokat, kataszteri felügyelőségeket, pénzügyi főbiztosságokat, tanfelügyelőségeket, állam-építészeti hivatalokat, kazánbiztosságokat, kultur-mérnökséget, kincstári uradalmi ügyészségeket, erdőfelügyelőségeket, állami erdészeti hivatalokat, iparfelügyelőségeket, stbít egyszereüen meg lehetne szüntetni. Hamvai terve megérdemlik, hogy komolyan foglalkozzanak vele azok, a kik a közigazgatás reformját előkészítik.

Benedek János beszámolója. Hajdu-Böszörményben, az e hó 12-ére kitűzött népgyűlést, melyet a függetlenségi párt az önálló vámtérület érdekében összehívott, későbbi időre halasztották, mert Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt vezetője e napra Kossuth Lajos zemplénmegei szobrának leleplezésére ígérkezett s ezért a népgyűlésen jelen nem lehetett. Ezért 12-én Benedek János orsz. képviselő csak beszámolóját mondja el, mely alkalommal a függetlenségi és 48-as párt díszes körhelyiségeit is fel fogják avatni.

A képviselőház első napjai.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 3.

Alkalmam volt ma a legilletékesebb helyen értesülést szerezni a képviselőház első napjainak munkarendjéről.

A második ülészak megnyitása napján október 8-án az elnök mindenekelőtt felolvastatja az ülészak megnyitását elrendelő királyi kéziratot. Ezután utalva az új országházba való átköltözkedésre, kiemeli e nap jelentőségét, a mely az új otthonban a rendes munkásság megkezdéséhez fűződik. Bemutatja a nyár alatt beérkezett összes kérvényeket, átiratokat, meghívókat, kuriai értesítéseket. Jelentést tesz a miniszterelnök több átiratáról, a szünet alatt történt elhalálozásokról, az új képviselők választásáról és végül megállapítja a másnapi munkarendet.

Valószínű, hogy Széll Kálmán miniszterelnök is reflektálni fog e nap jelentőségére, egyszersmind a közel napokra munkaprogramot ad.

Egész sereg interpellációt is bejelent az elnök, a többek között az országház múmárványzata tárgyában is. Hír szerint maga Nassy Pál tíz interpellációt jegyez elő. Valószínű azonban, hogy az interpellálók csak 9-én szólalnak fel.

Az interpellációkon kívül a formálások alelnök, jegyző és bizottsági tagválasztások lesznek 9-én és 10-én napirenden. Ezzel sietni fognak a kolozsvári ünnepek miatt.

A képviselőház elnöke gróf Apponyi Albert ugyanis több miniszterrel és számos képviselővel a 12-iki Mátyás-szobor ünnepélyre már 10-én, vasárnap leutazik Kolozsvárra és számosan ottmaradnak a 13-án tartandó egyetemi ünnepekre.

Ennek következtében 10-étől kezdve több napi szünet lesz, valószínűleg okt. 16-áig. Ekkor terjeszti elő Lukács László pénzügyminiszter exozéját és nyújtja be az 1903. évi költségvetést. Miután igen sok kész törvényjavaslat lesz, valószínű, hogy szüreti vakációt ez idén nem tartanak, hanem addig is, míg a pénzügyi-bizottság a költségvetéssel foglalkozik, a képviselőház a már kész törvényjavaslatokat tárgyalja le, mint a perrendtartásról és a közigazgatási reform több részletéről szóló javaslatokat.

Gyors egymásutánban következnek a be- és kivándorlásról, a biztosításról szóló egyéb javaslatok, valamint még az ülésnek elején a miniszterek által bemutatandó törvényjavaslatok tárgyalása.

Egyszer, bizonyára véletlenül, találkoztak az épület mögött levő kertben. Jolán himezett szorgalmasan, mikor Jani nagy könyvvel kezében szintén a kertbe igyekezett. Meglátva a lányt, vissza akart ugyan fordulni, de aztán meggondolta a dolgot s csak oda ment a Jolán lócájához. Megbillentette a kalapja szélét s engedelmet kérve ő is helyet foglalt ugyanazon a lócán.

Hanem a társalgás nagyon nehezen indult. Jani nem tudta, mit kérdezzon, Jolán pedig zavarában egyáltalán semmit sem tudott. Még a keze is úgy reszkett, hogy sohasem oda szurta a tűt, ahova kellett volna, sőt az ujját is erősen megszurta s abból kibuggyant a piros vér.

Ez alkalmas tárgyul szolgált a beszéd megindítására. Hogy miről folyt a beszéd? Biz az a mai napig titok maradt, pedig annyi idő óta kitudódhatott volna. Annyi bizonyos, — a következőkben ítéve, — hogy nem valamelyik miniszter megbuktatására szövetkeztek, de még csak nem is himzésről beszéltek, amint olyan mélyen föléje hajoltak. Hanem igazán nem tudom miről. De az is bizonyos, hogy nem nagyon haragudtak egymásra, mikor elváltak, habár úgy látszott, mintha nagyon is hidegen köszöntek volna.

Azontul soha se lehetett őket együtt látni. Jolán tovább himezte az asztalfutóját, Jani pedig tovább is szorgalmasan járt az „öreg” irodájába.

Azután elmúlt négy hosszú, egyhangu esztendő. Jani egészen megemeresedett, szép nagy fekete bajusza nőtt. Az alapvizsgákat is letette, még csak a „Dr.” hiányzott a neve mellől. No majd meg lesz az is, mert hisz most is olyan pontos ember, mint volt annak előtte, de tudja az ég, csak nem halad olyan jól, mint régen.

A multkoriban meg olyan rossz színben volt már — bizonyosan a sok éjszakai tanulástól, — hogy elküldte a mamája egy kicsit falura.

Onnan is nemsokára hazatért, s első nap mindjárt találkozott a kertben Jolánnal.

— Hát maga mit keres most itt, minek jött még haza? kérdezte a leány nyugtalanul, s látszott rajta, hogy nagyon ideges.

— Magát akartam látni, — mondta sokkal nyugodtabban, s melléje telepedett mint akkor régen.

Hej de sok is megváltozott azóta! Azaz hogy semmi. A világ éppen úgy forog, mint addig, csak ők változtak meg nagyon. Hajdani bizalmuknak csak egy parányi része maradt meg a jövőre.

Jani szólalt meg.

— Jolán, én ezt nem bírom így tovább. Mi már nagy koraunk vagyunk, én is, maga is. Nekünk már, ha házasságra akarunk lépni, nem szükséges szülei beleegyezés. Mi már teljesen szabadon határozhatunk jövőnk felől. Tehát: én a jövő héten fölmegek Pestre, onnan írok magá-

nak s abból a levélből megtudhat mindent.

Teljesen tetszésére bízom, hogyan cselekedjék; ahogy én utasítom. vagy ahogy maga látja jónak. Azt azonban mondhatom, hogy a revolveremben mindig van egy golyó s azzal nem madarat fogok löni, ha

— Ha?

— Ha nem úgy cselekszik, ahogy a levélben lesz.

Leütötte a szivarjáról a hamut s mint a kinek teljesen rendben minden dolga, lassu, kimért léptekkel ment az édes mama szobájába.

A következő hét végén általános kavardás lön az egész városban. Egyik asszony sem akarta hinni, amit a másik beszél. Mindenik azt mondta „teljes lehetetlen” s igyekezett a legközelebbi szomszédjának elmesélni, szépen kitoldozgatva, amit az előbb hallott. Az meg összetette a két kezét s úgy sopánkodott: Hm . . . Hm . . . No lám . . . Ki hitte volna? Hát a szegény öreg anyja mit mond?

Vajjon mit mondhatott az öreg anya, mikor meghallotta, hogy az ő kis fiacskája, a Janesi gyerek megugrott Pestre, aztán a szép lány, a Peterdy Jolán megutána ment megesküdtek szépen s most már jelentik az ismerősöknek, hogy ők boldog házastársak? Biz az szegény ijedtében elájult, mikor pedig magához tért, veszekedett az egész világgal; — Hát nem volt nekem egyetlen jó emberem sem, aki ránézett volna arra a gaz-

Agról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: Szatyi.

(Cérna primadonnák.) Mióta a ledér Muza urálja az operett, színpadokat a primadonnáruhák többet mutatnak, mint a mennyit takaróknak kellene a primadonnák nem annyira felöltöznek, mint inkább hozzávetkeznek a szerepeikhez.

Azóta azután az öreg Foltényi Vilmos bátyánkat sokszor lehet hallani, mikor bizonyos rezignációval beszél a cérna-primadonnákról.

Mély tisztelettel felülírott, aki e ruha-kérdés mélyebb taglalásába sem esztétikai, sem más okból nem akar befolyjni, több esetben erősen kifogásolta Vilmos bácsi eme minden ok nélkülinek látszó hasonlatait. Cérna-primadonna! . . . hol itt a hasonlat? Hogy jön a cérna a primadonnához s miképpen jut a csizmahuzó a konyhai felszerelésekhez?!

Vilmos bácsi, — érdemes veterán művésze a magyar színpadoknak, azután megmagyarázza:

— Hát öcsém ma napság a primadonna felvesz a trikójára egy cérna szálát övnek s a nyakába is akaszt egy — cérnaszálát s azzal fixum-fertig, fel van öltözve.

Hát ugyan még nem egészen így van a dolog, de mégis kíváncsiak vagyunk, hogy ha így lett volna — hatvan évvel ezelőtt, mit szolt volna a mi áldott jó szívű Vilmos bátyánk akkor a cérna-primadonnához.

(A kis Kóhn.) A kis Kóhnt keresik dalban, irásban, szóban és képen három hónap óta az Adriától a Kárpátokig mindenütt.

Az emberek adjon isten helyett Nem látta a kis Kóhnt-tal fogadják egymást az utcán, kávéházban stb. . .

emberre, arra a címeres rablóra? Aztán panaszkodott, hogy mennyire dédelgette s most ezzel fizet az a rozgályos az a lump fráter. Mert lump volt bizonyosan! Különben hova tett volna annyi rengeteg pénzt? Hisz a multkor is egy olyan vizsgálója, a mit le sem tett 408 forintjába került. Azt csak el kellett valahol vernie? Ugy arra a lányra költötte? De Istenem hát arra nem vigyáztak otthon? Hát jó szemmel nézték azt az áldatlan viszonyt? Vagy talán ép úgy nem tudtak róla, mint ő? Istenem, Istenem, mi lesz velük? Hisz még Jani nem ügyvéd. Ej, az ő dolga, ő többé nem törődik vele. Ő kitagadja, neki nem gyermeke, s addig-addig tagadta a jó asszony, hogy újra, meg újra keserves sirásra fakadt. Nem tudta maga sem hogy tulajdonképpen mit sirat. Azt a rozgályos fiut-e, a kit kitagadott, vagy önmagát akit ez a rossz fiu öregségére így magára hagyott.

Az emberek pedig találgatták, hogy is lesz, mint is lesz? Miből fognak élni? (Mert hisz az embereknek a más bajával mindig nagyobb bajuk van mint a magukéval.)

A szomszédasszony úgy gondolta hogy: Ha Jani igyekezni fog s leteszi az ügyvédi vizsgát, akkor minden jó lesz. De ha nem teszi le, amint előre látható, mert thisz most már családjáért

Egy bohém kompánia ült tegnap este a Centrálkávéházban s épen arról beszélgettek, hogy ezt a századot bátran lehetne a Kis Kóhn századának nevezni.

Egyszer csak egy tagja a társaságnak gyufát gyújt s a megdöbbenésnek igen élénk kifejezésével arcán keresgélni kezd az asztal alatt valamit.

— Azt a kutyafáját . . . mormogja, hát elveszett. Bizonyára elveszett . . .

A társaság többi tagjai önkénytelenül is segítségére sietnek. Gyufát gyújtogatnak. Mi az! mi veszett el, kérdik s keresgélni kezdenek ők is . . .

— De hát voltaképpen mi veszett el? kérdegyik is, másik is.

Egyetlen arcizma sem rándul meg a tréfát üzönek, mikor feleli:

— Hát a kis Kóhn! Elveszett, nincs meg még se.

A kis Kohn Kolumbuszát a társaság a BTK. 259 §-ába ütköző és a 260 szerint minősülő becsületsértő kifejezésekkel illette.

EGYLET.

A debreceni Munkás-Dalegylet ma, szombaton este fél kilenckor tartja az Arany Bika disztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett, Kiss Gyula zenekarának közreműködésével zártkörű dalestélyét. Az est műsora ez: 1. Király induló . . . Hubertól; előadja a dalegylet. 2. Loreley . . . Silchertől; előadja a dalegylet. 3. Komoly szavalt, előadja Varga László. 4. Magyar dalok Fortuneltől; előadja a dalegylet. 5. Vig szavalt; előadja Baróthy István. 6. Késő vágy . . . Horváthtól; előadja a dalegylet. 7. Rákóczi induló, Huber K.-tól, zenekisérettel előadja a dalegylet. Hangverseny után tánc.

még többet kell dolgoznia s a tanulásra, nem marad ideje, akkor bizony a jó ég örizzen, de ennek majd meglássák nem jó vége lesz.

S a szegényöreg asszony ezt hallva még sokkal többet sirt.

Pedig ez a jóslat nem teljesedett, mert Dr. Fekete Jani alig fél év mulva saját ügyvédi irodájában rendezte az aktaesemléket. Napról napra küldte a leveleket az édes anyjának, amelyek azonban fölbontatlanul érkeztek vissza.

Később aztán föl is bontották a leveleket, amelyekből a jó asszony nagy örömeire kitudódott, hogy az ő Jani fiacskája nagyon boldog, kéri anyját, hogy boesátaná meg minden eddigi bűneit s őt is, meg az aranyos kis feleségét, a Jolánt is fogadja el gyermekének, majd megfogja látni, milyen hálások lesznek érte.

S az édes anya mit tehetett volna egyebet, minthogy megírta gyermekeinek, hogy csak jöjjenek, ő boldogan várja. S azok siettek is az első látogatásra.

S az emberek erre fejcsóválva megint csak azt mondták:

— No lám, lám. Ki hitte volna.

HIREK.

Napló.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Okt. 5. A siketnémákat gyámolító egyesület gyűlése a vármegyeházán.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

* **A király nevenapja.** Ma reggel 9 órakor a debreceni katolikus templomban ünnepi nagymise lesz a király nevenapja alkalmából. A misén fényes segédlettel dr. Wolafka Nándor v. püspök celebrál és megjelenik a templomban Puky Gyula főispán, Kaffka Ignác altábornagy, a városi, a megyei hatóság és a honvédség, valamint a közös hadsereg képvisellete teljes számban. Az összes iskolákban a mai napon szünetelnek az előadások.

* **Személyi hir.** Király Gyula gazdasági tanácsos már visszaérkezett Debrecenbe, de szabadságidejének teljes eltöltése után, azaz csak hétfőn fogja elfoglalni hivatalát.

* **A Hortobágy értékesítése.** A Hortobágy-puszta teljes mértékben való kihasználásának végre még is csak elkezdte az ideje. A város jövő évi költségvetése utal bennünket arra, hogy újabb keresetforrásokat teremtsünk s a legjövendőbb pénzforrásnak ígérkezik a Hortobágy, ez az ősi puszták, mely a mai elhanyagolt állapotban parlagon heverő tőke. A Hortobágy kihasználására vonatkozólag a legutóbbi közgyűlés egy bizottságot küldött ki, melynek tagjait a gazdasági bizottság tagjainak sorából választották. Ez a kiküldött bizottság vasárnap délelőtt 10 órakor a gazdasági tanácsnoki hivatal helyiségében fogja megtartani ebben a fontos ügyben első ülését.

* **Bocskay szobra — Hajdumegyében.** Nyárádszereda városa átiratot intézett Hajdumegyéhez, melyben segélyt kér az ott felállítandó Bocskay-szoborra. A vármegye közönsége a mult hó 29-én megtartott közgyűlésén elhatározta, hogy Nyárádszeredának segélyt nem ad, hanem Hajdumegyében állít szobrot Bocskaynak, mert hisz ő itt lobogtatta zászlóját. Egyben azt is elhatározta a közgyűlés, hogy a szoborra az egész megyében gyűjtést indít s e célra Rásó Gyula alispán elnöklelte alatt bizottságot küldött ki. A bizottság tagjai lettek: Weszprémy Zoltán főjegyző, dr. Ceglédy Mihály tiszti főügyész, Somossy Béla, Fekete Sándor polgármesterek, Nábrácky István, Orosz Sándor, Nemes Zoltán főszolgabírák, Kovács Gyula orsz. képviselő, dr. Nagy Gábor, Lévay Márton, Veszprémy István, Dalmy László, Padrah Sándor, Farkas Pál és Kiss Ferenc.

* **A Tompa-ünnep és a Csokonai-Kör.** Az eperjesi Széchenyi-Kör kegyeletes ünnepet szentel holnap, október 5-én Tompa Mihály emlékének. Az eperjesi Fő-utcán a 60-ik számú házon, azon, melyben Tompa lakott 1845-ben, emléktáblát lepleznek le s ha az idő kedve, a költői verseny által híressé lett erdei lakot is megtekintik. Az ünnepen többek között Berzeviczy Albert, nyug. államtitkár és a Kisfaludy-társaság tagja mond ünnepi beszédet, Csengery Gusztáv pe-

Halmágyi Sámuel

érkeztek: Az őszi és téli újdonságok női és leány felöltők, blouzok dus választékban.

Női és leány felöltők legnagyobb áruházába, Debreczen, Piacz-u. 47.

==== Meglepő olcsó arak! ====

dig ez alkalomra ünnepi ódát írt. A Széchenyi-Kör e szépnek ígérkező irodalmi ünnepre meghívta a Csokonai-Kört is, mely üdvözlő iratban köszönte meg a testvér-kör figyelmét.

* **Gyermekklinika Debreczenben.** Még nincs, sőt kilátásunk sincs arra, hogy hamarosan legyen, de lehetne. Már Temesvárt van s az ottani Fehér-kereszt egyesület a héten megalakította a gyermek-klinikát. A jövő esztendőben már hirdeti Temesvár humanizmusát a nagyszabású épület, melyet a legmodernebbül rendeznek be, svéd gimnasztikával, vizgyógyomóddal, inhalatóriummal, villamos apparátusokkal és mindennemű áldásával a mai orvostudományának. És ami mind ennél nevezetesebb: a szegény gyerekek ingyen orvosi kezelésben, ingyen patikában részesülnek s az intézet kert-helyiségében gondos felügyelet alatt egész nap eljátszadhatnak az apró gyerekek, akiknek apjuk-anyjuk kenyérkereső munkában van távol. Nagyvárad közegészségügyi bizottsága szintén tegnap határozta el a szegény orvosi állások rendszerezését. — Sajnos, mi debreceniek ilyen humanus intézmények létesítéséről nem számolhatunk be. De ebből az ötletről kifolyólag feltesszük a kérdést, hogy vajjon nem lehetne a gyermek-klinikát a lelencházal kapcsolatosan felállítani. Most már bizonyosnak látszik, hogy a lelencházát a nagyerdőn állítják fel. Mi a magunk részéről is igazat adunk azoknak, a kik sikra szállottak a nagyerdő özondus, tiszta levegője mellett. Itt talán egy kis módosításával a tervrajznak fellehetne állítani a gyermek-klinikát, a melyre olyan nagy városban, mint a miénk is, feltétlenül szükség van.

* **A német császár nővére Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A *Szászmeiningeni* nagyherceg és *Sarolta* nagyhercegné, aki tudvalevőleg II. Vilmos német császár nővére, ma délelőtt 10 órakor Szapáry Pál gróf társaságában kíséreteikkel együtt megjelentek az új országházban, a melynek helyiségeit Csávossy Béla háznagy, udvari tanácsos és Dessewffy Arisztid titkár vezetése mellett megsejmeltek. Ezután a kir. Kuria palotájába, innen pedig a fővárosi Vigadó nagytermében lévő idegenforgalmi irodába mentek, hol Dessewffy Arisztid és Láng József igazgató kalauzolása mellett teljes egy óráig maradtak. A fejedelmi vendégek, kik a magyarok iránti szimpatiaiban úgy látszik a német császárt követik, — rendkívül érdeklődéssel nézték a néprajzi osztályt, s a házi-ipari kézi munkákból, kalotaszegi varratosból és magyar motívumu ékszerekből nagyobb bevasárlást is tettek. Távozás előtt neveiket bejegyezték az emlékkönyvbe. Ma a vendégek tiszteletére Szapáry Pál gróf fényes ebédet ad a Park-klubban.

* **A régi képviselőház — színház.** Soha annyi malícia egy épület metamorfózisában még nem létezett, mint lenne az esetben, ha ténynyé válna a Sándor-utcai képviselőház színházzá való előléptetése, vagy degradálása? Hire jár, hogy egy konzorium ajánlatot tett a fővárosnak a ház megvételére. Görög színházat akarnak belőle csinálni, ahol Sophokles, Aristopheres, Krotines elég jónévű költők alkotásait játszanák. Valami tulságos átalakításra nem is volna szükség. A tetőt könnyen levehetik, hisz ugyis üveg, az amfiteátrumi formája is megvan, hisz nem egy gladiátor hősi, vagy hőstelen

elbukásának emlékét őrzi. Tehát a régi öreg falak cseppet sem lepődnek meg a tapsok hallatára, a fütty sem volna új előttük, legfeljebb ha kissé megütődne a kiküszöbölhetlen őstradición: nini, hisz ez is csak komédia!

Mindenesetre érdekes terv s kíváncsian várjuk további fejlődését.

* **Készülődés a nagyvásárra.** A debreceni országos vásár alkalmával a csendőrség parancsnoksága már megtette intézkedéseit, hogy a Debreczenbe vezető utak biztonságát kirendelt csendőrjáratokkal erősítsék meg.

* **Katonai szemlék.** A népfelkelő katonák ellenőrzési szemléje még mindig tart, de bizony eddig nagyon kevesen jelentkeztek a szemlére kötelezett népfelkelők. Csütörtökön 198 helybeli és 79 vidéki, pénteken 145 helybeli és 139 vidéki népfelkelő jelentkezett épen ezért figyelmeztetjük a jelentkezésre kötelezetteket, hogy még csak ma és hétfőn lehet jelentkezni, a megjelenést tehát ne-hogy elmulasszák, mert mulasztás esetén szigorú büntetésben lesz részük. A közös, cs. és kir. katonák szemléje e hó 13-án kezdődik és 18-ig tart, a honvéd szemlé pedig e hó 24—28-ig fognak lefolyjni, természetesen a vasárnapok kivételével.

* **Szamaritanus esték a kath. templomban.** A fővárosban már évek óta szokásban van, hogy egy-egy humanus ezélra gyűjtést rendeznek a templomokban, s ezt megelőzőleg arra hivatott jelesebb szónokok kifejtik és megmagyarázzák a célt. Dr. Wolafka Nándor püspök városunkat elég nagyra tartja arra nézve, hogy ezt a szép szokást nálunk is meghonosítsa. Vasárnap lesz az első ilyen szamaritanus esténk, mely alkalommal Dr. Zafféry Károly hazánkfia beszédet mond a Don Boskó által alapított szalézianus intézmény kulturális és sociológiai fontosságáról. A begyűlt fillérekből pedig a turini anyaházban magyar ifjak számára alapítványi helyeket fognak létesíteni. Mint ebből láthatjuk a szép cél minden pártolást érdemel!

* **Az ipartestületi békeltető-bizottság** tegnap délután 3 órakor ülést tartott *Bereczky Lajos* rendőrfogalmazó, iparhatósági biztos elnöke alatt az ipartestület hivatalos helyiségében, melyen a munkaadók és munkások között előfordult nézeteltéréseket simították el.

* **A nagyváradai ipartestületi kongresszusra,** mely e hó 18 és 20-án lesz, a résztvenni szándékozók még ma déli 12 óráig jelentkezhetnek.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be. *Koroknai Piroska* ev. ref. 4 napos, özv. *Madár Mihályné* ev. ref. 78 éves.

* **Távbeszélő központok.** A kereskedelemügyi miniszter Biharvármegyében a sarkadi és zsákai posta- és táviróhivataloknál, továbbá a berekböszörményi, darvasi, körös-tarjáni, kötegyáni, lessi, pocsai és ugrai postahivataloknál azokkal egyesített és táviratok közvetítésére is felhatalmazott törvényhatósági távbeszélő-központokat rendeztetett be; továbbá a vinkovcei és a vukovári városi távbeszélő-hálózatokat a helyközi forgalomra megállapított díjszabás és egyéb feltételek mellett bevonatta a belöldi és az alsóausztriai helyközi távbeszélő-forgalomba.

* **Lopás a Darnay muzeumban.** Sümegről írják lapunknak, hogy a nyáron

megnyitott Darnay-muzeumban, a mely minden szerdán délután és vasárnap délelőtt szabad bemenetre nyitva áll a nagyközönségnek, vakmerő lopást követtek el; eddig még ismeretlen tettes ugyanis alkulesal kinyitotta az éremgyűjtemény egyik tartóját s onnan öt darab aranyat kilopott. A lelketlen tolvaj, úgy látszik az újabb aranyakra utazott, mert a nagyobb számban ott levő régiebb aranyakat érintetlenül hagyta. Az ellopott aranyak közül az egyik egy Mária Terézia arany 1765-ből, kettő II. József idejéből 1783—1785-ből, egy Ferenc-arany 1793-ból valamennyin Szűz Mária képe látható. Az ötödik egy Ferenc József angyalos arany 1869-ből. A tettest a csendőrség keresi.

* **Talyigások karambolja.** Két Bugyi Sándor szomorú sorsáról kell beszámolni rendőri hirhozónknak. A Deák Ferenc-utcában ugyanis tegnap jelentékeny bal-eset áldozata lett két talyigás, *Szabó István* és *Boeska István*. Előbbi ugyanis berugott állapotban talyigás versenyt akart rendezni az országuton s örült vágatásba kezdett. Hanem a nagy indulatoknak miatta nem vette észre a felfelé ügető Boeska Istvánt, neki rohant a talyigájával s erre mind a ketten lefordultak a különleges debreceni járműről, úgy hogy az egyiknek a karja, a másiknak meg a vállsontja összetört.

* **Az írógép írása nem okirat.** A belügyminiszteri ankétan nem kis jelentőséggel bíró határozatot hoztak. Ugyanis *Fenyvessy Ferenc* főispán felvetette a kérdést, hogy a vármegyei árvaszedékek elfogadhatnak-e és őrizhetik-e az olyan okmányokat, melyek a mai divatos írógépekkel vannak megírva. Szerinte ezeket nem volna szabad elfogadni és ez iránt indítványt is tett *Gulner Gyula* államtitkár igen helyeselte *Fenyvessy* indítványát, mert ő szakértőktől tudja, hogy olyan festékekkel lehet írni az írógéppel, hogy a szöveg 8—10 év múlva egészen eltűnik. Maga részéről is ajánlja *Fenyvessy* indítványának elfogadását, a mit az ankét magáévá is tett.

* **Halottrablás gyűjlogatással.** Szikevicán mint tudósítónk jelenti *Piszárovcis Jován* gazdag szerb parasztembernek e napokban meghalt a 18 éves *Julesa* nevű leánya. A halottat szerb szokás szerint felravatalozták s ráadták az ékszereket is, a többi közt egy hatszáz korona értékű arany nyakéket, és arany gyűrűt. A halotthoz éjszakára *Kozovics Kátó* öreg asszonyt hívták virasztani. Ejjel az öreg asszony leszedte a halotról az ékszereket s a kertben elásta. Azután meggyújtotta a ravatalt s beszaladt s rémulve mondta a családnak, hogy a ravatal ég. A tüzet eloltották de a hulla teljesen összeégett. De az ékszerek eltűnését csak másnap vették észre. A vén asszony bevallotta bűnét.

* **Szerelmi dráma.** Véres szerelmi drámának volt színhelye a kanizsai partok alatt lévő *Urai István* molnár vizimalma. A molnár szép fiatal felesége beleszeretett e férje legényébe s naponta megtalálták az alkalmat arra, hogy együtt lehessenek. A dolog fülébe jutott a beteges férjnek is, ki ezörnyű bosszúra határozta el magát. Az asszonyt egy lövéssel megölte s a Tiszába dobta. Ezután a molnárlegény fejét zuzta össze és bedobta a folyóba. A holttesteket másnap kifogták a Tiszából. Urait letartóztatták segédkező testvérel együtt.

* **Póttartalékosok bevonulása.** Tegnap reggel kezdődött meg a póttartalékosok bevonulása a debreceni 39-ik gyalogez-

redhez. Tegnap 485 ember vonult be, kiket délelőtt kiosztottak a századokhoz. Délután ruhakiosztás volt. A bevonulás ma is tart, sőt zsidó ünnepek miatt vasárnap és hétfőn is.

× **Dr. Winkler Jenő.** Egyetemes orvos tudor, fogorvos. Kossuth-utca 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél 3—5-ig. Minden kedden délben 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

× **Hölgyek érdekében!** Nagymaradék vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli idényre, ugy-szinte blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olcsó árban **Mezey Gyulánál** Piacz-u. 42. Biedermann ház Nagy pénz megtakarítás!

KÖZIGAZGATÁS.

× **A város háztartása.** Sok gondot okoz a város intéző köreinek a jövő 1903 évi költségvetés, melyet tegnap folytatólagosan tárgyalt a jog- és pénzügyi bizottság. Alaposan megvitatták a költségvetés minden egyes még le nem tárgyalt részét s majdnem minden pontozatában a felügyelő bizottság és a gazdasági bizottság javaslatait fogadták el s így a kiadásokból több mint 200,000 koronát töröltek. A vitában az elnöklő Vecsey Imre tb. főjegyzőn kívül részt vettek Komlóssy Dezső, Márton Imre, Magos György, Nagy Lajos, Körner Adolf, Debreceni Jenő, Aczél Géza és Roncsik Lajos főszámvevő. Az tény, hogy 60 százalékos pótdadónk nem lesz, de mégis marad a költségvetésben hiány s míg a kellő fedezetet megtalálja a város, addig a költségvetés még sok gondot fog okozni a város ügyeit intéző férfiaknak.

× **A városok rendezése.** A törvényhatósági jogu városok jövő évi kongresszusának érdekes pontja a városok rendezésének kérdése. A közigazgatás egyszerűsítése csak a hivatalok működését gyorsítja és könnyíti, a tulajdonképpeni rendezés, kivált a városokra nézve, még késik. A városok tehát a maguk felfogása szerint, a melyben a gyakorlati tapasztalatok mindenestre érvényesülnek, kidolgozzák a rendezés tervét és ebben értékes anyagot bocsátanak a kormány rendelkezésére. A polgármesteri értekezletek elnöksége a napokban küldi szét a városokhoz a felhívást, hogy erre a pontra vonatkozó, mint esetleges egyéb javaslataikat 1903. évi március hó elsejéig beküldjék.

× **A vármegyei pénztárak államosítása.** Budapestről sürgőznik, hogy a vármegyei pénztárak államosítása dolgában Gulner Gyula államtitkár elnökségével ankét volt a belügyminisztériumban. A tanácskozáson a gyámpénztárak ügyviteli szabályzatának kidolgozott előadói tervezetét vitatták meg.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az egyházkerületi egyházbirói tisztii állásra, — mivel az első választás alkalmával abszolút többséget egyik jelölt sem tudott elérni, a két legtöbb szavazatot nyert Szeremley Sámuel hódmezővásárhelyi (158 szav.) és Dicsőfi József debreceni lelkész (111 szav.) között Davidházy János esperes új szavazást rendelt el. A debreceni egyház tegnap küldte be a maga 10 szavazatát ismét Dicsőfi József debreceni lelkészt jelölve ki.

Tisza István beiktatása. E hó 2-án iktatták be nagy ünneppel gr. Tisza Istvánt, a máramaros-szigeti lyceum új főgondnokát. A beiktatáson a tiszántuli ref. egyházat Erőss Lajos egyházker. tanácsbíró és Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a debreceni jogakadémiát Dr. Kérészy Zoltán igazgató és Dr. Erdős József theol. dékán a főgymnásiumot K. Kiss József tanár képviselték, kik tegnap már hazaérkeztek Debrecenbe. A beiktatáson általános örömet keltett a jelenlevőkben, gróf Tisza István gyönyörű székfoglaló beszéde.

A Debreceni Főiskolai Lapok első száma Szarka Lajos 3 jh. szerkesztésében megjelent. A tartalmas, szépirodalmi és diák ügyekkel foglalkozó lapban Szarka Lajos, Milotay István, Nagy Sándor és Nagy Mihály irtak cikkeket, verseket pedig Milotay István és Baja-Mihály. A sport rovat állandó vezetője Forberger Béla lesz. Az ügyesen szerkesztett diák újságra felhívjuk a közönség figyelmét. Előfizetéseket elfogad Nagy Mihály 3 jh. kiadóhivatali főnök. Vár utca 4 szám.

Szénior beiktatás. Görömbey Péternek, a jelen év főiskolai széniorának ma lesz a beiktatása a tanári kar, ifjuság és érdeklődők jelenlétében.

Szinész és kritikus.

I.

(Az évad elején.)

Kritikus: Hát tudja kis barátom . . .

Szinész: (közbevá) Hehehe! Jaj de jó! He! . . .

K.: . . . tegnap este a fekete után . . .

Sz.: (mint fent) A fekete után! . . . huhu! . . . isteni ész . . . isteni! . . .

K.: . . . hazafelé ballagtam . . .

Sz.: Ballagott? . . . micsoda szellem, aranyos szerkesztő ur . . . micsoda szellem! . . .

Jé! . . .

K.: Na igen! (komolyan folytatja) és a mint a Kossuth-utca sarkára érek . . .

Sz.: Ért? . . . kolosszális! . . . micsoda ötlet . . . keblemre édes szerk . . . Zseniális!

(S így tovább.)

II.

(Az évad végén.)

Kritikus: Tudja kedves Istenfi ur, holnapra óriási vezércikket irtam. Mondhatom óriási!

Szinész: Ugyan ne ágáljon.

K.: Ugy végig sujtok a hármasszövetéségen, hogy csakugy . . .

Sz.: Mit adja itt az előkelőt, öreg test.

K.: Nono! Azután megdicsértem magát is . . .

Sz.: Jó, jó! Ez természetes . . . Hogy van különben? Mi? He?

K.: Köszönöm, egészen jól. Parancsol egy szivart?

Sz.: Ázt nem. Na, pá magának, maga kis Kohn! A soha viszont nem látásra. (Előkelően távozik Nyiregyháza felé: — Henrik sirva jegyez.)

(Függöny.)

—il.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 4. X. asszony.

Okt. 5. Délután: A lengyel zsidó. Este Flórika szerelme, népszínmű. Itt először.

Okt. 6. Kuruc Feja Dávid.

— **(X. asszony.)** Bocsánatot kérek az olvasótól, hogy a tegnap este bemutatott *X. asszony* című bohózat jellemzésére kénytelen vagyok a darabból egy pár mondatot ide írni: Van férjem és van szeretőm, a kellemest a hasznossal így kötöm össze. — És hány szeretője van? — Nem hiszterikus ön? — Tüzes vérű vagyok, de hiszterikus nem! — Beszélte ön a szeretőjének erről a betegségéről? — Nem, uram, — arra sohasem értünk rá! — Azon a napon, melyen férje visszafogadja önt, én ismét rendelkezésére állok. — Én nem képzelődöm annyira, hogy egymagam elég vagyok önnek, babám! . . . Ismételtelen kérem a közönség kegyes bocsánatát! Ugy-e bárkinos dolog ilyeneket hallani? De tessék elképzelni, hogy ezek a mondások a darabnak legszemérmesebb részei. A miket az este a debreceni színházban elmondtak és cselekedtek, a trágár beszédétől az ágyba fekvésig, azokat a dolgokat lehetetlen e helyen ismételni. Én legalább nem vállalkozom rá. Magára a darabra pedig kár szót vesztegetni. Ezek a párizsi félvilági nők számára irt bohózatok mind egyformák. A férj szeretőket tart, az asszony szeretőket tart és akiben pislog még a becsületérzés utolsó szikrája, azt leszamarazzák és csuffá teszik. A nevek és a helyzetek változnak, de a cél mindig egy. Azonban van ezeknek a daraboknak egy mentségük: az, hogy ezeket Párisban csak zártkörű társaság nézi meg. Végre is most csupán az a kérdés, hogy városi színház-e a debreceni színház, melyre a város *közvagyronából* rengeteg pénzt költenek? vagy pedig koresma, ahol be lehet rugni? Ha nem városi színház, akkor az okos ember egyszerűen kitér a részeg ember elől. A tegnapi előadás szereplőit nem bántom meg azzal, hogy névszerint felsorolván őket, kipelengérezem nevüket az X. asszony miatt. Ellenben sietek örvendező lélekkel hírül adni azt, amit színházi forrásból hallottam, hogy Makó Lajos igazgató a jövő hét műsorát már az első estén elmondott előljáró beszéd értelmében fogja összeállítani. Akkor bizonyára nem lesz a színház oly üres, mint az első három bérleti estén volt.

— **(Bokody Antal meghalt.)** A magyar színészetet nagy veszteség érte: Bokody Antal, az ország egyik legnagyobb jelmezsínésze meghalt. Hosszu éveken át, mint vándor színigazgató küzdött, de még örökös anyagi válságainak sulya sem törhette meg klasszikus alakító tehetségének erejét. Szerencsésebb körülmények közt régen a Nemzeti Színház tagjai közé kellett volna kerülnie, ahol bizonyára a halhatatlan nagyok sorában ün-

nevelték volna. De a szegény jó Bokody a lelke mélyén szótt mennyei álmokkal vendéglők termeiben, udvarok színjében igazgatott és mint annyi elfecsérlődő nagyot, őt is az életküzdelem köznap gondjai gátolták meg tökéletessé fejlődésében. Legutóbb már nem volt igazgató, Kövesi Alberthez szerződött színésznek s ugyszólván a színpadon halt meg. Este még játszott a Armány és szerelem-ben az öreg Millert, azután hazavánszorgott és reggelre halott volt. A nemzeti művészet lelkes harcosa, hőse megérdemli, hogy áldással, kogyelettel emlékezzünk meg róla,

— (Komjáthy Kassán.) Komjáthy János társulatát a sajtó és a közönség egyaránt jól fogadta Kassán. A Felső-magyarország főlemlitvén, hogy néhány év óta csak izgató és pikáns fűszerekkel táplálkozott a közönség, mely ezzel teljesen elrontotta a gyomrát. Komjáthy fellépése új érat jelez. Az új légkör első szellőjét éreztük, friss volt és üdítő. A királyné dragonosát adták, egy olyan operettet, melynek sem zeneje, sem szövege nem áll rokonságban a ma divatos, hölgyeket riasztó, minden belénk nevelt tisztességérzetet lábbal tipró angol, amerikai és francia táncokomédiákkal. Láttunk egy összevágó, szép, biztos rendezésű operett-előadást. A főszereplők átgondolt, finom játéka, a kórus fegyelmzetttsége általános dicséret tárgyai voltak. Képtelműséget, triviálitást nem szóttak az előadásba, amely mindvégig a jóízű, a művészi összjáték nivóján marad.

TAVIRATOK.

Inzultált egyetemi tanár.

Kolozsvár, okt. 3. (Saját tudósítónk távirata.) Kossuthány Ignác, a kolozsvári egyetem tanári karának egyik kiváló, köztiszteltetben álló tagja tegnap megakart látogatni önkéntes fiát, akit valami kisebb kihágásért kaszárnyafogságra ítéltek. Bekopogtatott a napos-tiszti szobába, hogy engedélyt kérjen a látogatásra. A szolgálattételre kirendelt hadnagy pedig, mikor Kossuthány benyitott az ajtón, durván ráírvált:

— *Hogy merészelt kopogtatás nélkül bejönni.*

Kossuthány kijelentette, hogy kopogtatott s a kihívó fellépésért rendre utasította a hadnagyot. Az azonban folytatta durva kifakadásait. E közben a hadnagy újfundlandi kutyája ráugrott a méltatlanul megtámadott tanárra s annak felöltőjét letépte. Kossuthány rögtön jelentést tett az esetről az ezredparancsnokságnak, melynek tagjai kötelezték a hadnagyot, hogy teljes diszben keresse fel Kossuthány tanárt s botránnyos viselkedésért kérjen attól bocsánatot. A hadnagy fel is kereste a tanárt, de az bezárta az ajtót előtte. A kínos ügyet a kolozsvári közönség megbotránkozással tárgyalja.

Zola temetése.

Párizs, október 3. (Saját tudósítónk távirata.) Zola Emil temetése vasárnap lesz. A rendőrprefektus nagyszabásu in-

tézkedéseket fog tenni, hogy Zola temetésén minden rendezvényt meghiúsítson. A temetésben résztvevő küldöttségeknek nála kell jelentkezniök, mert maga vállalta el a gyászmenet rendezését. Hír szerint a szocialista egyesületeknek nem fogják megengedni, hogy zászlaikkal és jelvényeikkel jelenjenek meg a temetésen. Az a tiszt, akire a temetésre kirendelt diszszázad parancsnokságát bízták, a Libre Parole szerint Mercier volt hadügyminiszternek a fia.

Párizs, október 3. (Saját tudósítónk távirata.) Az Echo de Paris értesülése szerint azok ellen a lapok ellen, amelyek a közönséget takarékpénztári betéteik visszavételére készítették, vizsgálatot indítanak.

Párizs, október 3. (Saját tudósítónk távirata.) Zola feleségének rábeszélésére Dreyfus lemondott arról a szándékáról, hogy Zola temetésén részt vegyen.

Öngyilkos árvaszéki ülnök.

Makó, okt. 3. (Saját tudósítónk távirata.) Major Miklós árvaszéki ülnök, Makó város volt polgármestere, ma hajnalban kutba ölte magát. Major, ki tevékeny, becsületos tisztviselő volt, súlyos idegbajban szenvedett s valószínűleg ezért unta meg az életet.

Havazások mindenfelé.

Lemberg, okt. 3. (Saját tudósítónk távirata.) Itt, de egész Eszakknemetszágban, Tarnopolban beállt a tél s mindenünnen nagy havazásokat jelentenek.

Zágrábi utóhangok.

Zágráb, október 3. (Saját tudósítónk távirata.) Khuen Héderváry bán elnöki rendelettel megbizta Winkler Sándor károlyvárosi kerületi elöljárót a zágrábi rendőri osztály vezetésével és utasította a polgármestert, hogy az összes rendőrségi ügyeket adja át neki. Azt hiszik, hogy ez a változás a zágrábi rendőrségi szolgálatban a zágrábi rendőrség államosításának előjele. A bán két napi itt tartózkodás után Hédervárra utazott. A Neue Freie Pressenek az a tegnapi jelentése, hogy a statárium dolgában a döntést a diákok magatartásától teszik függővé, merő kombináció és éppenséggel nem felel meg az irányadó tényezők felfogásának.

Az Adria hajói.

Fiume, okt. 3. (Saját tudósítónk távirata.) Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül „Szent-László” tegnap Valenciából hazafelé indult s utjában Marseillet is érinti. Kassa ma Marseillebe érkezett, „Má'yás király” pedig ma innen elindult, hogy Marseillen át Spanyolországba jusson.

A Balkánról.

Konstantinápoly, okt. 3. (Saját tudósítónk távirata.) Tegnap és ma itt sok albánt tartóztattak le. Ezt az intézkedést Nikolajevics orosz nagyherceg itteni tartózkodásával hozzák kapcsolatba.

Gabonatözsde.

Budapest, október 4. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Budapest, okt. 2. Zsidó ünnep miatt zárva.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Vitriol dráma falun.** Kereszturi Erzsébet szerelmes volt Szabó István legénybe. A legény azonban nem viszonozta a leány érzelmét, sőt állítólag szidalmazta is őt. Kereszturi Erzsébet erre elkeseredett s egy vásár alkalmával megelste Szabót s hátulról leöntötte vitriollal. A legény nagyon súlyos sérüléseket szenvedett, Kereszturi Erzsébetet pedig vád alá helyezték. Tegnap tárgyalta a bűnygyet a kir. törvényszék s miután a vádlott nem tagadta tettét, a kir. törvényszék bűnösnek mondotta, őt súlyos testi sértés büntetésében s ezért *nyolc hónapi börtönre ítélte.* Mind a kir. ügyész, mind a vádlott felebbezett.

Regénycsarnok.

A szép színész nő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás. 7.

VI.

Éjjelenkint, mikor nagy szerepei után fáradtan, kimerülve hazatért és bezárkózott kis cellájába, jéghideg vízben lemosa a magáról a színpad porát, a színeszek érintését, lehelletét és a játszott helyzetek emlékeit. Aztán felkénykölt ágyában, behunyta a festéktől kimart fájó szeméit és ábrándozott.

Miért kellene minden színész nőnek okvetlenül elbuknia? Miért ne érhetné ő meg azt a dicsőséget, mely többet ér minden más dicsőségnél, hogy jogosan, fölemelt fölemelt fővel viselhesse a szüzi mirtuszkoszorút, mikor szíve választottjával az oltár elé lép?

Igen, ez az ő álma.

Szegény fiatal emberhez megy feleségül. Nem lesz pompa az esküvőn. De a menyasszony tiszta fehérben jelenik meg az oltár előtt. A madarak dalolni fognak. A fák hódolva bólogatnak. És az égből az angyalok kora hozsánnát zeng boldogan, pirulva igent suttogó leány felé, a ki teljes joggal viseli az ártatlanság színét.

Egy színész nő szüzi fehérben, melyre még a lelkiismeret felhője se vet árnyat! Könnyű annak megőrizni cipőjét a sártól, aki kényelmes hintóban rohog végig az élet ország útján!

Könnyű a templomban, imádkozás közben tartózkodni a vétkezéstől.

De egy színész nőnek megőriznie tisztaságát, ez valódi erény. A színész nő nem templomban, hanem nyilvánosság házában él. Száz és ezer esábitás hínárja veszi körül. A hódítás szírénei hívják őt ringató ölkébe. Az alkalom inceselkedő amoretteji igérnek neki vagyont, rangot, fényt, nagyvilági szereplést, palotát, fogatot, ékszerket és a mit igérnek, azt mindjárt lábaihoz is teszik. Csak ki kell nyujtania a kezét, csak intenie kell egyet a szemével és az élvezetek terülj-asztala roskadásig telerakva áll előtte.

És a színész nő nem tudna ellenállni?

Mezei Klára dacosan, büszkén fölemelte a fejét.

De hiába hőködött szegény tapasztalatlan, napról-napra éreznie kellett, hogy a színész pályán a nemes gondolkodás, a szemérmesség, a tiszta szív, az ártatlanság állandó vértanuságot, keserű megalázkodást jelent.

Menyasszonyi és nyoszolóiányi csokrok a legolcsóbb ártól feltéle.

Fin

A bűn nyilvánosan kendőzheti magát. Az élvezetnek joga van hintóba ülni és begyeskedve sütkérezni a verőfényben. A feslettség dicsekedhetik drága brokátaival, brilláns köveivel és báméskodó tömeget meghódítja.

De mi vár a piruló tisztaságra? Mindennapi veszőfutás, a jók kételkedése, a sovárok száz helyen kivetett töre és a gyanu örökös fejcsóválás, mely azt jelenti, hogy: jó! jó! ilyen a hire! de ki tudhatja, mi történik a zárt ajtó mögött?

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma, szombaton október 4-én
este 7^{1/2} órakor:

X. asszony.

Bohózat 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK.

Bidoulet — — — —	Nagy Dezső.
Philippe Ardelot — — —	Pataki Béla
Folquet — — — —	Krémer Jenő.
Pascal Bernard — — — —	Palágyi Lajos
A spanyol — — — —	Szilágyi Aladár
Julien — — — —	Virágháti Lajos
A parancsnok — — — —	Sebestyén Géza
Germaine — — — —	Hahnel Aranka
Arsinoe — — — —	Havasi Szidi
Jaqueline — — — —	Menszáros Margit
Margueritte — — — —	Püspöki Rózi

Holnap, vasárnap két előadás:

Délután 3 órakor:

A lengyel zsidó.

Este 7 és fél órakor itt először:

Flórika szerelme.

Népszinmű.

Kert berendezések, tervekészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — 0 — 0 — 0 — 0
0 — 0 — 0 — Pontos kiszolgálás!

Talán Angliában volt az idén?

Kérdik minduntalan azon uraktól, kik a modern szabásu és feltűnő elegáns szürkés-fekete Raglan-felöltöket és öltönyöket viselik . . . Holott ezen izléses angol ruhák a NEUMANN M. cs. és kir. udvari szállító férfi-, fiu- és gyermekruha-telepéből (Debreczen, Piacz-utca 49., a m. kir. postával szemben) származnak.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém Debreczen szab. kir. város és vidéke közönségével tudatni, hogy a vasuti indóházzal szemben, a Petőfi-téren lévő s eddig **Telegdi** néven ismert szállodát, kávéházat s összes helyiségeit bérbe vettem s már **október 4-én,**

azaz ma, szombaton este ünnepélyesen megnyitom.

A szállodát, kávéházat és éttermet egészen ujonnan renováltattam s teljesen ujonnan rendeztem be s megnyitása napjától kezdve az ott kövelett eddigi iránytól teljesen eltérőleg a legszolidabb alapon

Széchenyi szálloda és kávéház

ezimen fogom vezetni. Nagy gondom lesz rá, hogy a n. é. közönség pontos kiszolgálásban részesüljön; éttermemben **kitűnő és izletes ételek, tisztán kezelt italokról gondoskodtam;** szállodám tiszta, izléses és kényelmes s mindennek felett mérsékelt áraival bizonyára keresett helye lesz a mélyen tisztelt utazó közönségnek.

A midőn magamat s új üzletemet ismételten a n. é. közönség becses figyelmébe s pártfogásába ajánlani szerencsém van, egyben tisztelettel és ismételten meghívom, hogy **ma szombaton tartandó ünnepélyes megnyitáson** becses megjelenésükkel szerencsétlenül sziveskedjenek.

Tisztelettel:

Boros Mihály.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 45 kr. — Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar cégénél Debreczenben.

Hirdetések

a SZABADSÁG politikai napilap számára

jutányos áron

felvételnek.

Megérkeztek
a legújabb

női ruhaszövetek,
Francia flanelek,

mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódai.

Vászon készfahernemű raktárába.
Debreczen. Kistemplom-bazár.

KIVALÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm.
Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

husból készült és ennek lényegét
tartalmazó íztelen, könnyen oldódó
Albumose készítmény a legkiválóbb
erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknél, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, szülőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alkalmatlan a
sápkórosoknak
lesz ajánlva az orvosok által.

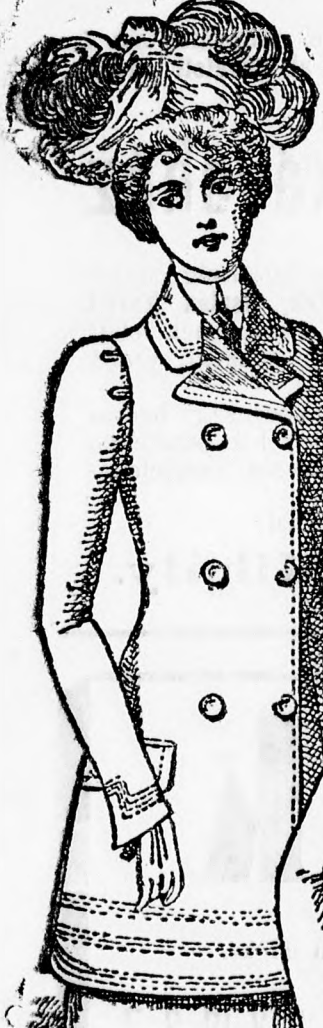
Vas Somatose nem egyéb, 2% szerves vas-szulfátból áll, a melyben a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose.

Somatose rendkívül gyorsan az étvágyat

Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Elegáns! Divatos. Szép!

500 DARAB

Őszi kabát

500 DARAB

Angol gallér

500 darab **RAGLAN PALETÓ**

Még a készletből tart le szállított árban lesz eladva.

Rózsa Lajos legnagyobb női felöltő áruházában,
Debreczen, Kistemplom-bazár

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.